

Adequar la data de sembra de les varietats d'ordi en funció del seu cicle

oct. 27, 2020 |

Les varietats d'ordi es poden classificar segons el seu cicle en hivernals o de primavera. Dins de cada grup hi ha diferències de precocitat en la data d'espigat i de maduresa fisiològica. Les hivernals són aptes principalment per les sèmres més precoces a les zones de cultiu més fredes. Pel contrari, les de primavera estan adaptades a sèmres més tardanes i a zones de producció més temperades i càlides. L'elecció correcta de la data de sembra en funció de la zona de cultiu i de les característiques de la varietat permet millorar la productivitat, disminuir el risc de danys per fred i les infeccions de determinades malalties.

Dins l'ordi el cicle es molt variable, depenent de la varietat. En primer lloc es pot diferenciar entre el material hivernal i el de primavera.

L'ordi d'hivern és el que té uns requeriments més o menys importants de vernalització. El seu port durant el fillolament sol ésser més postrat, sovint reflexa d'un desenvolupament vegetatiu més alentit. Les plantes no inicien l'encanyat (fase reproductiva) fins que el dia arriba a una determinada llargada (hores de llum), ja que normalment són sensibles al fotoperíode. La seva data d'espigat varia relativament poc entre anys, amb un menor risc d'avançament, en estar menys influenciada pel règim tèrmic. És el tipus d'ordi que admet les sèmres més primerenques en zones fredes, ja que degut a les seves característiques pot escapar-se més fàcilment dels danys per fred a la primavera (gelades tardanes). També mostra una major resistència a algunes malalties foliars, principalment la rincosporiosis, associades a sèmres massa precoces.

El desenvolupament de l'ordi de primavera ve influenciat sobre tot per la temperatura. Els hiverns més temperats les seves dates d'inici d'encanyat i d'espigat tendeixen a avançar-se, fet que en ocasions el pot fer més sensible a patir danys de fred. Pel contrari, arriba més ràpidament a l'estadi de maduresa fisiològica, el que representa un avantatge en les zones on entra la calor més ràpidament al mes de maig. Per això, es cultiva principalment en zones temperades o càlides i en sèmres tardanes en les més fredes

Tipus	Precocitat a l'espigat	Varietat
Hivernal	Tardà	MALTESSE
	Mitjà	IBAIONA, LAGALIA, LUMINOSA, ZOO
	Precoç	HISPANIC, LAVANDA, LG AUSTRAL, MENDIOLA, MESETA, RGT LUZIA, RGT MEDINACELI
Primavera	Mitjà	LAUREATE
	Precoç	BASIC, CRESCENDO, FATIMA, GUSTAV, PEWTER, RGT PLANET, SCRABBLE, STREIF

Taula 1. Classificació de les varietats d'ordi en funció del seu cicle

Dins de cada tipus d'ordi (hivern o primavera) hi ha varietats que presenten dates d'espigat o maduresa fisiològica més o menys precoces (Taula 1). En tots els casos les que mostren cicles més tardans són les que s'hauran de sembrar abans i, pel contrari, les més precoces admeten sembres més tardanes.

Tot i això, les indicacions que s'han comentat anteriorment no sempre són fàcils d'aplicar. Dins els ordis d'hivern hi ha varietats amb diferències d'adaptació a sembres tardanes o alternativitat. Algunes d'elles mantenen un bon comportament productiu encara que es retardi la data de sembra. Per altra banda, sovint es sembren varietats d'ordi de primavera en dates i zones que són més pròpies dels ordis d'hivern, intentant aprofitar l'avantatge que representa la seva rapidesa en el període de formació del gra.

A la Figura 2 es mostren els períodes de sembra recomanats en algunes zones agroclimàtiques i el cicle de les varietats. Els colors blau i groc de les barres indiquen la precocitat del cicle. En general, les varietats de cicle més tardà (blau) es recomana sembrar-les més aviat, mentre que les que tenen un cicle més precoç (groc) es poden adaptar bé en sembres més tardanes.

A la Figura 1 es poden observar les zones agroclimàtiques definides a Catalunya en funció del règim tèrmic i la pluviometria.

En les zones productores de cereal més fredes es recomana no allargar el període de sembra més enllà de la primera setmana de novembre per les varietats hivernals més tardanes.

La zona de l'interior de Girona en canvi, és una zona més temperada, i en aquesta s'hi adapten més bé les varietats que presenten un cicle més primaveral, podent allargar el període de sembra fins a mitjans de desembre.

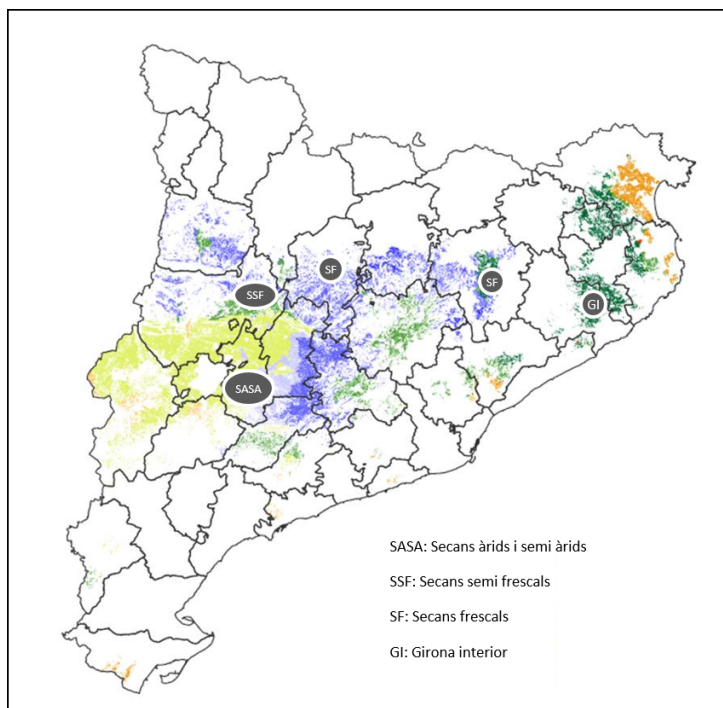

Figura 1. Principals zones productores de cereal de Catalunya en funció de la zona agroclimàtica

	DATA DE SEMBRA								
	Octubre			Novembre				Desembre	
	2	3	4	1	2	3	4	1	2
SF									
SSF									
SASA									
GI									

SF: secans frescals / SSF: secans semi frescals / SASA: secans àrids i semi àrids / GI: Girona interior

Figura 2. Període de sembra recomanat per les varietats d'ordi en funció del seu cicle a cada zona agroclimàtica.

AUTORS

JOAN SERRA
 IRTA Programa de Cultius Extensius
 Sostenibles (Mas Badia)

ROSER SAYERAS
 IRTA Programa de Cultius Extensius
 Sostenibles (Mas Badia)

EDUARD GONZALO
 IRTA Programa de Cultius Extensius
 Sostenibles (Mas Badia)

JORDI DOLTRA
 IRTA Programa de Cultius Extensius
 Sostenibles (Mas Badia)

SÒNIA GIL
 IRTA Programa de Cultius Extensius
 Sostenibles (Mas Badia)